

Med stubbar som uppdrag

Firmor som specialiserat sig på att bryta stubbar är inte många i landet. D. G. Maskintjänst i Vårgårda kan i alla fall sin sak och erbjuder även skotningen. Egna smarta lösningar som effektiviserar uppdragen kan de också visa upp.

Av Bo Norvinge (text och foto)

Industriområdet Rollsbo utanför Kungälv ska växa och bli större. Med sin närhet till Europaväg 6 och storstadsregionen Göteborg finns goda

förutsättningar för nyetableringar.

Under våren gick startskottet för anläggandet av Rollsbo Västerhöjd med 350.000 kvadratmeter

ny industrimark. Den snåriga skogen har skördats och topparna på berget ska sprängas ner, men först måste alla stubbar och allt ris bort från markerna. Där kommer D. G.

Maskintjänst i Vårgårda in med sina tjänster på uppdrag av Starks Flis AB, och i sin tur Kanonaden Entreprenad.

Starten på verksamheten

Företaget ägs och drivs sedan 2008 av Daniel Gustafsson. Efter att ha kört flismaskin och tankbil ett tag blev han sin egen maskinägare. Tankbilsjobbet innebar sju

dagars ledighet i sträck så något ville han ha att pyssla med på sin fritid. Det blev en Åkerman H10 från 1989 och därmed starten på verksamheten.

Daniel började klippa stubbar med en fast monterad klipp. Först två år för Södra på prov att bryta stubbar för bioenergi, men sopförbränningen blev vanligare, energibristen försvann och en-

ergipriset sjönk. Nu mer bryter Daniel stubbar för nyetableringar, vägbyggen och åkermarker samt skogsmark för återplantering.

En prydlig rad

När Trucking Scandinavia kommer på besök är Daniel i full färd med att dra upp stubbar med sin maskin. Stubbklippen griper tag om stubben och med ett →

Daniel Gustafsson har haft firma sedan 2008 och kan ju nu också titulera sig som uppfinnare med sin innovativa kratta för grävmaskiner.

D. G. Maskintjänst AB ansvarar för några av de första förberederna inför det växande industriområdet med både stubbklippning och skotning.

En kraftfull Pallari KHM-125 stubbklipp tillsammans med en Encon EC226 tiltrotator ser till att stubbarna dras upp och klipps ner i behändigare bitar.

Det är inte bara att klippa stubbar hur som helst. Det får inte bli småsmulor av den och heller inte bli ohanterligt stora.

Vanliga snabbkopplingar räcker inte då de lätt skjuts sönder av trycket när stubbar klipps. Det ger merarbete vid redskapsbyte men jämfört med den första, som var fast monterad, är det ingenting.

→ tillsynes lätt ryck dras den upp med roten. Han skakar lite, släpper ner den och tar upp den igen några gånger. Detta för att få ur jord och stenar ur rötterna. Därefter lägges de i en prydlig rad som skotaren sedan kan komma och lasta på.

– Granstubbar är bättre. Lövskog har många fina rötter och det följer med mycket jord med upp, förklarar Daniel Gustafsson är han kommer ut ur maskinen.

Så mycket jord som möjligt ska skakas ur och inte minst större stenar som sitter i rotsystemet. Bli de kvar fastnar de ordentligt när

rötterna torkar och kan ställa till det ordentligt för flismaskinen.

Stenrika marker

Daniel gör ett uppehåll och visar maskinen, en Volvo ECR235EL som väger ungefär 26 ton med utrustningen, och det krävs den storleken för sådana här uppdrag. Lite extra vikt står utrustningen för i form av schaktblad som är nödvändigt då skopa inte används. Dessutom är maskinen utrustad med bandstöd då den går på stenrika marker och på berg.

Stubbklippen som sitter på en Engcon EC226 tiltrotator är en Pallari KHM-125 tillverkad i Finland

där stubbklippar används i betydligt större utsträckning än här. Han köpte klippen för två år sedan.

– Det är mycket pengar för en hög med järn. 250 000 kr plus moms. Men nu kostar en sådan säkert 270 000 kronor, säger Daniel men påpekar att kvaliteten är hög jämfört med den tidigare han hade som krävde en hel del reparationer.

– På denna har vi bara svetsat hårdmetall på kniven och bytt tandfästen som spruckit.

Mullrar upp underlaget

Ett minst sagt intressant och unikt tillbehör till maskinen är

krattan som Daniel har låtit tillverka efter helt egen konstruktion, efter att tidigare använt en gallerskopa i vilken det fastnade alldeles för mycket i. Den nya krattan har bara provats ut sedan början av mars men har konstaterats fungera mycket bra. Dock var den precis hos smeden där den förstärktes.

– Den blev lite krokig så vi fick förstärka den extra i taket, förklarar Daniel som även visar de nysvetsade plattorna mellan pinnarna för att stabilisera dessa ytterligare.

De nya utprovningarna visar på en klar förbättring. →

Hans Gustafsson på H-Mek mellan Vårgårda och Herrljunga har smitt ihop krattan. Han har under många år hjälpt Daniel med olika projekt och reparationer.

Peter Svensson från Wobbes i Varberg tar hand om riset som ska till Sävenäs värmeverk för Södras räknig. Flishuggen på bilen tuggar i sig riset i en rasande fart och ekipaget rymmer 110 kubik.

När stubbklippen eller krattan hänger på maskinen behövs schaktbladet för att bana väg i den många gånger mjuka terrängen.

Den nya krattan som Daniel konstruerat fungerar förträffligt. Den rensar, mullrar och får upp rötter till ytan för att snabbare ruttna ner. Krattans konstruktion är lika enkel som genial. Basen är den gamla gallerkopan som skurits ner och försetts med kraftiga pinnar av stålplåt.

” Det är bättre att få fram energi än att gräva ner dom, men det är lite svårt att bli av med flisen.”

För att köra riset har grindar tillverkats som sitter innanför stakarna. De sitter oftast bara på när det inte är så mycket ris att köra, annars går det trycka ner ännu mer på vagnen.

→ Krattan rensar ur det värsta ur marken och mullar upp underlaget. Då kommer bitar av rötter upp för att snabbare ruttna och sedan exempelvis harvas över. Krattan som även kan ta ur större stenar tror Daniel kommer att effektivisera jobbet avsevärt.

Rottne Rapid

Med på jobbet är också firmans skotare för att även kunna skota ut stubbar och ris i egen regi vilket är en stor fördel. Det är en Rottne Rapid SMV från 2007 som tidigare verkat i Norge och inköptes 2015 som ersättare till hans tidigare Eco Log 574 som användes under ett par år.

– Fördelarna med Rottnen är att den är lätt. En motsvarande ny väger flera ton mer. Den har också en mycket bra markfrigång med sina stora hjul, berättar Henrik Nydenfeldt från Vårgårda som kör skotaren och sedan ett par år tillbaka är anställd på D. G. Maskintjänst.

Att framkomligheten är bra visas på platsen. Huvudsakligen utgörs körvägen av två djupa spår och några extremt branta partier, men skotaren tar sig i sakta mak fram utan problem.

Efter några lass med ris ner till utkanten av arbetsområdet ställer Henrik om till att köra bort stubbar. Till skotaren är byggt

ett rede som enkelt lyfts på för transport av stubbarna. Henrik formligen kastar på stubbarna vilket är meningen. Samma sak vid avlastningen. Stubbarna ska helt enkelt hanteras ovarsamt för att få ur så mycket jord och grus som möjligt. Det vill flishuggen ha så lite som möjligt av i gapet.

Transportsträckan blir inte så lång då upplagshögarna för stubbarna ligger inne på markerna där de kommer ligga ett bra tag till vägar anlagts och flishuggarna kan komma intill. Men så ska stubbar gärna ligga och torka länge innan de flisas ner. Det blir ett ordentligt lager med jord i baljan när stubbarna lastats av

men då tar Henrik bara tar ett tag i framstammen med gripen och tippar av jorden.

Värdefull tjänst

Det är som sagt inte många som sysslar med stubbrytning.

– Det finns en i Ulricehamn och ett par i Stockholmstrakten vad jag vet, säger Daniel men tillägger att han däremot kan erbjuda både brytning och skotning.

– Det är det ingen annan som gör vad jag vet, säger han och påpekar att det är en värdefull tjänst som utförs även om det inte av allmänheten alltid ses positivt.

– Stubbarna har dåligt rykte om att vara miljöfarliga. Så är det inte. Däremot regleras de av miljöbalken och ska tas om hand, förklarar Daniel som också tycker det är mest kostnadseffektivt att bryta och skota ut stubbar.

– Det är bättre att få fram energi än att gräva ner dom, men det är lite svårt att bli av med flisen. Många energiverk vill inte ha stubbarna men det är för att det blir mycket aska efter förbränningen, förklarar Daniel och återgår till maskinen för att dra upp fler stubbar.

Fokuseringen ligger på industriområdet där arbetet beräknas hålla på ett par veckor till, om inte upphandlingen öppnar upp för ytterligare ett delområde där stubbarna ska upp ur marken. □

Henrik Nydenfeldt från Vårgårda har jobbat hos Daniel i tre år men de har känt varandra sedan skoltiden.

Henrik hanterar stubbarna ovarsamt vid lastning och lossning. Det är viktigt för att så mycket jord, grus och sten ska falla ur rötterna.

